

UNIVERSITY OF MUMBAI
No. UG/160 of 2011

CIRCULAR:-

A reference is invited to the Ordinances, Regulations and syllabi relating to the B.A. degree course vide this office Circular No. UG/69 of 2011, dated 18th April, 2011 and the Principals of the affiliated Colleges in Arts are hereby informed that the recommendation made by the Board of Studies in Marathi at its meeting held on 20th April, 2011 and also by the Faculty of Arts at its meeting held on 13th May, 2011 has been accepted by the Academic Council at its meeting held on 25th May, 2011 vide item No. 4.32 and that, in accordance therewith, the syllabus as per the Credit Based Semester and Grading System for First Year of B.A. programme in Marathi is as per Appendix and that the same has been brought into force with effect from the academic year 2011-2012.

MUMBAI – 400 032
20th June, 2011

(Prin. (Dr.) M.S.Kurhade)
I/c. Registrar

Enclosure to Item No. 4.32

A.C. 25/05/2011

UNIVERSITY OF MUMBAI

Syllabus for the F.Y.B.A. (Compulsory) &

Syllabus for the F.Y.B.A. (Ancillary)

Program : B.A.

Course : Marathi

(Credit Based Semester and Grading System with
effect from the academic year 2011-2012)

1. Syllabus as per Credit Based Semester and Grading System.

- i. Name of the Programme – B.A.
 - ii. Course code -
 - iii. Course Title- Marathi (Compulsory) (मराठी अनिवार्य)
 - iv. Semester wise Course Contents – Sem I –
Sem II-
 १. कथा विविधा
 २. व्यावहारीक मराठी
 १. अनवट वाटा
 २. व्यावहारीक मराठी
 - v. References and additional references- mentioned in Syllabus
 - vi. Credit Structure 1st Sem – 2 credits
 2nd Sem – 2 credits
 - vii. No. of lectures per Unit – 20 lectures per unit
 - viii. No. of lectures per week/semester - 04 lectures per week.
2. Scheme of Examination - Internal & External
 3. Special notes, if any
 4. Eligibility, if any
 5. Fee Structure
 6. Special Ordinances / Resolutions, if any

प्रथम वर्ष बी.ए. - मराठी अनिवार्य - या विषयासाठी २०११ - २०१२ या शैक्षणिक वर्षासाठी नेमलेला अभ्यासक्रम.

प्रथम वर्ष बी.ए. (अनिवार्य - मराठी) या विषयासाठी २०११ - २०१२ पासून पुढील अभ्यासक्रम निश्चित करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमात २००९-२०१० व २०१०-२०११ या शैक्षणिक वर्षांत नेमलेल्या पाठ्यपुस्तकांचाच व व्यावहारिक मराठीच्या काही अधिक घटकविषयांचा समावेश केला आहे. ह्या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पद्धतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकांमध्येच तो शिकविला जाणे व त्याच्या चाचणी परीक्षा घेणे आवश्यक आहे.

पहिले सत्र

घटक -१

१. कथाविविधा - (पन्नास मिनिटांच्या २० तासिका) - १ श्रेयांकन

कथाविविधा या पुस्ताकतील पुढील दहा कथांचा येत्या शैक्षणिक वर्षाच्या अभ्यासक्रमात समावेश करण्यात आला आहे. या कथांची यादी पुढीलप्रमाणे -

- देश पुढे गेला - भाऊ पाध्ये
- यळकोट - वामन होवाळ
- पाऊस आला मोठा - गौरी देशपांडे
- गुडदानी - योगीराज वाघमारे
- पाऊस - आशा बगे
- गांधीजी अकरा सप्टेंबर २००१ - रंगनाथ पठारे
- आधारवड - भास्कर चंदनशीव
- पाझर - राजन गवस
- महा देश कंचा - श्रीराम दुर्गे
- दुसरा आइनस्टाइन - लक्ष्मण लोढे

घटक - २

व्यावहारिक मराठी - (पन्नास मिनिटांच्या २० तासिका) - १ श्रेयांकन

व्यावहारिक मराठी या विषयासाठी घटकविषय -

- १ मराठी लेखनाचे नियम व विरामचिन्हे.
- २ वर्तमानपत्रासाठी वृत्त आणि वृत्तांत
- ३ अर्जलेखन
- ४ भाषांतर (इंग्रजीतून मराठीत)

अंतर्गत परीक्षा

श्रेयांकन व्यवस्थेतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. संपूर्ण सत्रात एक चाचणी परीक्षा, एक गृहपाठ, एक प्रकल्प आणि एक सादरीकरण होणे आवश्यक होणे आहे. या चाचणी परीक्षांचा तपशील गुण विभागणीसाठी पुढीलप्रमाणे-

- १ चाचणी परीक्षा - एक - कथाविविधा आणि व्यावहारिक मराठी - १० गुण
- २ (अ) गृहपाठ - निबंध - (२५० शब्द) - १० गुण
किंवा
भाषांतरासाठी उतारा (२५० शब्द)।
किंवा
प्रत्यक्ष मुलाखत घेणे - (शब्दांकन साधारणपणे २५० शब्द)

(ब) प्रकल्प - नेमलेल्या कथालेखकाव्यतिरिक्त एखाद्या कथालेखकाची/कथालेखिकेची व त्यांच्या लेखनाची

- ३ सादरीकरण - (वर्गात) गृहपाठातील कामाचे सादरीकरण करणे - १० गुण
- ४ वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय मंडळ व तत्सम कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग - ०५ गुण

एकूण गुण - ४०

प्रथम सत्रांत परीक्षा - (एकूण गुण ६०)

प्रथम वर्ष बी.ए. (अनिवार्य) या विषयाच्या सत्रांत प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

कथाविविधा या संग्रहातील नेमलेल्या १० कथांवर १५/ १५ गुणाचे (अंतर्गत पर्याय असलेले) दोन प्रश्न विचारावेत,

व्यावहारिक मराठीच्या घटकविषयाची गुणांनुसार विभागणी करून १५/१५ गुणाचे दोन प्रश्न विचारावेत, ही विभागणी पुढीलप्रमाणे-

१	मराठी लेखनाचे नियम -	०८ गुण
२	वर्तमानपत्रासाठी वृत्त आणि वृत्तांत -	०७ गुण
३	भाषांतर -	०८ गुण
४	अर्जलेखन -	०७ गुण

एकूण गुण - १५ गुण

दुसरे सत्र

घटक - १

अनवट वाटा - (पन्नास मिनिटांच्या २० तासिका) - १ श्रेयांकन

अनवट वाटा या पुस्तकातील पुढील २४ कवितांचा येत्या शैक्षणिक वर्षाच्या अभ्यासक्रमात समावेश करण्यात आला आहे. या कवितांची यादी पुढीलप्रमाणे -

शेजारच्या घरावर - उत्तम कोळगावकर

भीती मेंदूत आरपार - दासू वैद्य

माणसं - नीरजा

वंश - केशव सखाराम देशमुख

माती - संतोष पवार

पावसाळा एक संदर्भ - महेंद्र भवरे

कविता आणि आई - अरूण काळे
चरित्र - विवके मोहन राजापुरे
ओळख - सिसिलिया कार्वालो
आमचाही फोटो - वीरधवल परब
ढेकूण चिरडतोय माणसाला - मंगेश काळे
विसंवादाची कविता - हेमंत दिवटे
पाऊस - वर्जेश सोलंकी
अखेरपर्यंत - कविता महाजन
बायकांना अलीकडे काय झालं ? - प्रज्ञा पवार
मिठी नदीसाठी एक कविता - श्रीधर तिळवे
नवजात मुलासाठी काही सूचना - प्रवीण बांदेकर
विद्रोह - उत्तम पवार
आजोळ - इंद्रजित भालेराव
स्टेज - वाहरू सोनावने
आयडीयल स्टेटच्या हद्दीबाहेरून - सिद्धार्थ तांबे
वारे वाहत आहे - अनिल कांबळी
बाया पाण्याशीच बोलतात - अजय कांडर
निःशब्द थरथरत राहतात पाने - शरयू आसोलकर

घटक -२

व्यावहारिक मराठी
१ श्रेयांकन

- पन्नास मिनिटांच्या २० तासिका -

व्यावहारिक मराठी या विषयासाठी घटकविषय -

- १ इतिवृत्तलेखन
- २ वर्तमानपत्रासाठी जाहिरातलेखन
- ३ कार्यालयीन टिप्पणी
- ४ सारांशलेखन

अंतर्गत परीक्षा

श्रेयांकन व्यवस्थेतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा होणे आवश्यक आहे. संपूर्ण सत्रात एक चाचणी परीक्षा, एक गृहपाठ, एक प्रकल्प आणि एक सादरीकरण होणे आवश्यक होणे आहे. या चाचणी परीक्षांचा तपशील गुणविभागणीसाठी पुढीलप्रमाणे-

- १ चाचणी परीक्षा -१ - अनवट वाटा मधील नेमलेल्या कवितांवर प्रश्न आणि व्यावहारिक मराठी- १० गुण
- २ (अ) गृहपाठ -अभ्यासक्रमाबाहेरील एखाद्या कवितेचे किंवा कथेचे परीक्षण किंवा रसग्रहण- (२५० शब्द) - १० गुण
(ब) प्रकल्प - नेमलेल्या कवी किंवा कवयित्रीखेरीज कोणत्याही कवीची किंवा कवयित्रीची व त्यांच्या लेखनाची माहिती गोळा करून लिहा - १० गुण
- ३ सादरीकरण - (वर्गात) गृहपाठातील कामाचे वर्गात सादरीकरण करणे - ०५ गुण
- ४ वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय मंडळ तसेच यासारख्या कार्यक्रमात प्रत्यक्ष सहभाग - ०५ गुण
एकूण गुण - ४०

द्वितीय सत्रांत परीक्षा (एकूण गुण ६०)

प्रथम वर्ष बी.ए. (अनिवार्य) या विषयाच्या सत्रांत प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले आहे.

अनवट वाटा या संग्रहातील नेमलेल्या २४ कवितांवर १५/ १५ गुणाचे (अंतर्गत पर्याय असलेले) दोन प्रश्न विचारावेत, व्यावहारिक मराठीच्या घटकविषयाची गुणांनुसार विभागणी करून १५/१५ गुणाचे उदोन प्रश्न विचारावेत, ही विभागणी पुढीलप्रमाणे -

इतिवृत्तलेखन - ८ गुण

वर्तमानपत्रासाठी जाहितातलेखन - ७ गुण

एकूण गुण - १५

कार्यालयीन टिप्पणी - ८ गुण

सारांशलेखन - ७ गुण

एकूण गुण - १५

संदर्भासाठी पुस्तकांची यादी -

- १ कथा : संकल्पना आणि समीक्षा - डॉ. सुधा जोशी, मुंबई विद्यापीठ आणि मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २०००
 - २ मराठी कथा : उगम आणि विकास - डॉ. इंदूमती शेवडे, सोमैया प्रकाशन, मुंबई, १९७३
 - ३ मराठी कथा : रूप आणि परिसर - म. द. हातकणंगलेकर, सुपर्ण प्रकाशन, पुणे, १९८६
 - ४ आधुनिक मराठी काव्य:उद्गम विकास आणि भवितव्य - दि. के. बेडेकर, नागपुरविद्यापीठ नागपूर, १९६९
 - ५ मराठी कविता - नवी वळणे - प्रकाश देशपांडे-केजरकर, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९४
 - ६ साठोत्तरी मराठी कविता - रा. ग. जाधव
-

प्रथम वर्ष बी.ए. मराठी ऐच्छिक - या विषयासाठी २०११-२०१२ या शैक्षणिक वर्षासाठी नेमलेला अभ्यासक्रम.

प्रथम वर्ष बी.ए. - मराठी - ऐच्छिक या विषयासाठी २०११-२०१२ पासून पुढील अभ्यासक्रम निश्चित करण्यात आला आहे. या अभ्यासक्रमात २००९-२०१० व २०१०-२०११ या शैक्षणिक वर्षात नेमलेल्या साहित्यकृतींचाच व त्या त्या साहित्यप्रकाराचा सैध्दान्तिक परिचय अशा घटक विषयांचा समावेश करण्यात आला आहे. ह्या अभ्यासक्रमाची श्रेयांकन पध्दतीनुसार रचना करण्यात आली आहे. वरील अभ्यासक्रम दोन सत्रांत विभागलेला असून, नेमलेल्या विशिष्ट तासिकामध्येच तो शिकविला जाणे व त्यांच्या चाचणी परीक्षा घेणे आवश्यक आहे.

सत्र -१

घटक - १

नाटक साहित्य प्रकारचा सैध्दान्तिक परिचय - (पन्नास मिनिटांच्या १३ तासिका) - १ श्रेयांकन

घटक - २

ती फुलराणी - लेखक - श्री पु.ल. देशपांडे - (पन्नास मिनिटांच्या १३ तासिका) - १ श्रेयांकन

घटक - ३

कोण म्हणतं टक्का दिला ? - लेखक - संजय पवार (पन्नास मिनिटांच्या १३ तासिका) - १ श्रेयांकन

अंतर्गत परीक्षा

श्रेयांकन व्यवस्थेतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. संपूर्ण सत्रात एक चाचणी परीक्षा, एक गृहपाठ, एक प्रकल्प आणि एक सादरीकरण होणे आवश्यक आहे. या अंतर्गत परीक्षांचा तपशील गुणविभागासाठी पुढीलप्रमाणे -

१ चाचणी परीक्षा - नाटक या साहित्यप्रकाराच्या शिकविलेल्या सैध्दान्तिक भागावर बहुपर्यायी किंवा वस्तुनिष्ठ प्रश्न - १० गुण

२) (अ) गृहपाठ - नेमलेल्या नाटकाव्यतिरिक्त एखाद्या नाटकाचे (संहिता वाचून किंवा प्रयोग पाहून) परीक्षण (२५० शब्द) - १० गुण

(ब) प्रकल्प - नेमलेल्या नाटककाराव्यतिरिक्त एखाद्या नाटककाराची व त्याच्या लेखनाची माहिती गोळा करून लिहा. - १० गुण

३) सादरीकरण - गृहपाठासाठी लिहिलेल्या परीक्षणाचे वर्गात वाचन किंवा तोंडी परीक्षा -- ०५ गुण

किंवा

कोणत्याही एका नाटकातील संवादाचे साभिनय सादरीकरण किंवा वाचन - ०५

गुण

४) वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय मंडळ व तत्सम कार्यक्रमांत प्रत्यक्ष सहभाग - ०५

गुण

एकूण गुण - ४०

प्रथम सत्रांत परीक्षा (एकूण गुण ६०)

प्रथम वर्ष बी. ए. (ऐच्छिक) या विषयांच्या सत्रांत प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले -

प्रश्न १ नाटकाचा सैद्धान्तिक परिचय या भागावर एक प्रश्न - १५ गुण

प्रश्न २ ती फुलराणी - १५ गुण

प्रश्न ३ कोण म्हणतं टक्का दिला ? - १५ गुण

प्रश्न ४ प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा - (अंतर्गत पर्यायासह) - १५ गुण

अ) नाटकाचा सैद्धान्तिक परिचय

ब) ती फुलराणी

क) कोण म्हणतं टक्का दिला ?

सत्र - २

घटक - १

ललित गद्य या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय - (पन्नास मिनिटांच्या १३ तासिका) - १
श्रेयांकन

घटक - २

शतपावली - लेखक - श्री. रवींद्र पिंगे (पन्नास मिनिटांच्या १३ तासिका) - १ श्रेयांकन
या पुस्तकातील नेमलेल्या लेखांची यादी -
कुमारांचे शांत, तृप्त जग
सत्कार
शुभवर्तमान - ७५
डी. जी. एक अवलिया
एक वादळ शांत झालं.
प्रियोळकर
अखेर ही अशी व्हायचीच होती !
कवीची सुखद भेट

घटक - ३

स्मरणवेळा - लेखिका - प्रतिभा रानडे - (पन्नास मिनिटांच्या १३ तासिका) - १
श्रेयांकन
या साहित्यकृतीतील नेमलेले लेख

सिनेमाचा ऋतु
गावाकडच्या गोष्टी
बाईपणाचा ताळेबंद
राजकन्या लुप्सुंग आणि रूक्कया सुलताना
मैत्र जीवाचे
सद्गुणमंजिरी आवडाबाई भिडे
पधारो म्हारे देस
निळयाशार घुमटाखाली.

अंतर्गत परीक्षा -

अंतर्गत श्रेयांकन व्यवस्थेतील एक आवश्यक भाग म्हणून अंतर्गत चाचणी परीक्षा वर्गात होणे आवश्यक आहे. संपूर्ण सत्रात एक चाचणी परीक्षा, एक गृहपाठ आणि एक सादरीकरण होणे आवश्यक आहे. या अंतर्गत परीक्षांचा तपशील गुण विभागणीसाठी पुढीलप्रमाणे-

- १) ललित गद्य या साहित्यप्रकाराच्या शिकवलेल्या सैद्धान्तिक भागावर बहूपर्यायी किंवा वस्तूनिष्ठ प्रश्न - १० गुण
- २) (अ) गृहपाठ - एखाद्या विषयावर ललित निबंध लिहणे - १० गुण
(ब) प्रकल्प - ललितगद्य लिहिणाऱ्या एखाद्या लेखकाची/लेखिकेची माहिती गोळा करून लिहिणे - १० गुण
- ३) सादरीकरण - गृहपाठासाठी केलेल्या लेखनाचे वर्गात वाचन करणे - ०५ गुण
- ४) वर्गातील उपस्थिती, मराठी वाङ्मय मंडळ व तत्सम कार्यक्रमांत प्रत्यक्ष सहभाग - ०५ गुण
- एकूण गुण - ४०

द्वितीय सत्रांत परीक्षा - (एकूण गुण ६०)

- प्रथम वर्ष बी. ए. (ऐच्छिक) या विषयांच्या सत्रात प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे ठरविण्यात आले -
- प्रश्न १ ललित गद्याचा सैद्धान्तिक परिचय या भागावर एक प्रश्न - १५ गुण
- प्रश्न २ शतपावली - १५ गुण
- प्रश्न ३ स्मरणवेळा - १५ गुण
- प्रश्न ४ प्रत्येक गटातील एकेक टीप लिहा - (अंतर्गत पर्यायासह) - १५ गुण
- अ) ललित गद्याचा सैद्धान्तिक परिचय
- ब) शतपावली
- क) स्मरणवेळा.

संदर्भासह पुस्तकांची यादी -

- १) भारतीय प्रयोग कलांचा परिचय व इतिहास - नाटय - राजीव नाईक आणि प्रवीण भोळे
लोकवाङ्मयगृह, २०१०
- २) मराठी रंगभूमी : नाटक, घटना आणि परंपरा -के. नारायण काळे व इतर, मुंबई मराठी साहित्य संघ, मुंबई, १९७१

- ३) दलित रंगभूमी - संपादक - भालचंद्र फडके, सुरेश एजन्सी, पुणे, १९८२
- ४) दलित नाटक आणि रंगभूमी - डॉ. नंदपुरे, पिंपळापुरे पब्लिशर्स, नागपूर, १९९७
- ५) ललित गद्याचे तात्विक स्वरूप आणि लघुनिबंधाचा इतिहास - आनंद यादव
- ६) ललितगद्य ते मुक्तगद्य - वि. शं. चौघुले
- ७) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास, खंड ६ भाग २ - संपादक - गो. म. कुळकर्णी व व. दि. कुळकर्णी, साहित्य परिषद, पुणे
- ८) मराठी वाङ्मयकोश - खंड चौथा - समीक्षा - संज्ञा, समन्वयक संपादक - डॉ. विजया राजाध्यक्ष
- ९) वाङ्मयीन संज्ञा - संकल्पना कोश - संपादक - प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००१
- १०) प्रदक्षिणा, खंड २ - संपादक - रवींद्र घवी, पुष्पा भावे व इतर, कॉटिनेंटल, पुणे, २००८
- ११) खानोलकरांची नाट्यसृष्टी - डॉ. पुष्पालता राजापुरे-तापस, प्रतिमा प्रकाशन.
-